Vårdcentraler

Liberalerna prioriterar primärvården

Sjukvården genomgår just nu en viktig förändring. Från att tidigare ha varit starkt koncentrerad till sjukhusen flyttas nu alltmer av vården närmare patienterna. Vårdcentralerna spelar en central roll i denna omställning, och ska fungera som nav i ett mer tillgängligt och nära vårdsystem.

Med anledning av pågående förändringar är det av yttersta vikt att vårdcentralernas ges tillräckliga resurser. Att tillhandahålla en primärvård med hög kvalitet, kontinuitet och tillgänglighet är en central uppgift i Liberalernas politik.

- Att Region Stockholm ska erbjuda alla invånare en fast namngiven läkarkontakt.
- Att Region Stockholm ska eftersträva att sänka antalet listade patienter per heltidsarbetande läkare till ett genomsnitt om 1100 patienter.
- Att Region Stockholm verkar för att styrningen av AT-, BT- och ST-utbildningsplatser överförs till nationell nivå.
- Att Region Stockholm aktivt verkar för att antalet utbildningsplatser inom AT, BT och ST fortsätter öka.
- Att Region Stockholm stärker kompetensförsörjningen inom vården genom långsiktiga strategier för rekrytering, vidareutbildning och fortbildning.
- Att Region Stockholm ska säkerställa hög faktisk och upplevd tillgänglighet till vården.
- Att Region Stockholm säkerställer lättillgängliga kontaktvägar till vården och användarvänliga digitala tjänster, utformade i dialog med patienter och invånare.

Fast namngiven husläkare

Rätten att välja en fast namngiven husläkare är Liberalernas viktigaste mål i primärvården och en reform som vi introducerade och varit pådrivande för sedan 1970-talet. Att ha en fast namngiven läkare innebär stora fördelar. Det skapar kontinuitet, förbättrad tillgänglighet och stärker relationen mellan patient och vårdgivare. Därutöver hjälper den fasta kontakten till att bygga hälsa och förebygga sjukdom samt skapar en

säkrare och mer sammanhållen vård. Trots de stora fördelarna är det endast tre av tio svenskar som har en fast läkarkontakt, samtidigt som åtta av tio uppger att de vill ha en.

Under föregående mandatperiod och genom liberala pådrivningar genomfördes en rad åtgärder för att öka andelen stockholmare med fast läkarkontakt. Bland annat höjde vi målet för andel listade på fast läkare, ökade bonusen för vårdcentraler som uppfyllde målen om antal listade patienter på namngiven läkare, samt sänkte taken för antal listade patienter per läkare. Insatserna var effektiva – andelen invånare med fast läkarkontakt steg med 20 procent mellan 2018 och 2022, från 43 procent till 63 procent.

Sedan maktskiftet 2022 har utvecklingen tyvärr stannat av. Ökningen i andelen patienter med fast läkarkontakt har varit marginell. Det visar att det krävs mer än passiv förvaltning, det behövs en aktiv politisk vilja och riktade insatser.

Liberalerna vill att fler ska få en fast namngiven läkare, men för att åstadkomma det krävs samordnade insatser och tydlig politisk vilja. Först och främst måste andelen allmänläkare öka, samtidigt som vi behöver satsa på bättre arbetsmiljö och smartare resursfördelning. Vi vill också göra det enklare för läkare att starta och driva egna mottagningar.

Kompetens- och personal

Primärvården rymmer en mångfald av yrkesgrupper, där bland annat husläkare, sjuksköterskor, undersköterskor, fysioterapeuter, dietister och logopeder spelar viktiga roller. Samtidigt är personal- och kompetensbristen en av de största utmaningarna inom svensk hälso- och sjukvård. Problemet märks särskilt i primärvården, där bristen på husläkare och distriktsköterskor får genomgripande konsekvenser för hela vårdsystemets funktion och tillgänglighet.

Socialstyrelsen rekommenderar att en allmänläkare har högst 1 100 listade patienter, men för att nå dit krävs omkring 4 400 fler allmänläkare nationellt. Bristen beror bland annat på för få utbildningsplatser och att många lämnat yrket. I dag planeras utbildningstjänster regionalt, vilket skapar ojämn tillgång. En nationell styrning med tydliga mål för antal, kvalitet och jämlikhet behövs. Tills att en nationell samordning är på plats bör dock Region Stockholm ta ansvar för att öka antalet AT-, BT- och ST-platser snabbare och mer systematiskt, med fokus på befolkningens behov, tillräckliga handledarresurser och i god samverkan mellan vårdgivare.

Därtill krävs ett fortsatt systematiskt arbete med att utveckla utbildningsuppdraget inom både offentlig och privat vårdverksamhet. Detta inkluderar även arbetet med att öka möjligheterna till vidareutbildning och fortbildning. Barnmorskor, specialistsjuksköterskor och specialistundersköterskor erbjuds sedan många år tillbaka denna typ av utbildning, i kombination med bibehållen lön.

Tillgänglighet- och framkomlighet

Hög tillgänglighet, både faktisk och upplevd, är avgörande för att upprätthålla invånarnas förtroende för vården. Det ska vara enkelt att komma i kontakt med vården genom flera olika kontaktvägar, såsom telefon, fysiska besök, e-tjänster och digitala besök.

Vad gäller digitala vårdtjänster så är det av yttersta vikt att de är väl anpassade för alla invånare, oavsett funktionsvariation och teknikvana. Tjänsterna ska vara användarvänliga, tydliga och lätta att förstå. Därför är det viktigt att patientföreträdare och så kallade spetspatienter involveras tidigt i utvecklingen av nya digitala lösningar, så att tjänsterna möter verkliga behov och bidrar till ökad jämlikhet i vården.

Uppdaterad: 8 juli 2025